

Landschapsbeheer
Flevoland

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03, 8232 JP Lelystad

0320-294939

flevoland@landschapsbeheer.net

www.landschapsbeheerflevoland.nl

Ecologisch onderzoek Mercatus

Ens

November 2025

Onze Missie

Zorg voor ons landschap

Met gedrevenheid werken we aan het behoud en de versterking van het unieke landschap van Flevoland. Dit doen we samen met bewoners, vrijwilligers, grondeigenaren, bedrijven en maatschappelijke partners. Want een landschap leeft pas echt als mensen er zelf actief bij betrokken zijn.

We koesteren de natuur en het erfgoed die Flevoland bijzonder maken. We verbinden mensen met hun landschap en versterken ook de onderlinge verbindingen binnen het landschap zelf. Onze vrijwilligers vormen hierbij het kloppend hart.

We ondersteunen overheden, bedrijven, organisaties en particulieren met advies, projecten en samenwerking op maat, zodat we samen kunnen bouwen aan een gezond, waardevol en toekomstbestendig landschap voor alle Flevolandse.

Titel : Ens
Auteur : XXXXXXXXXX
Datum : November 2025
Rapportnr. : LBF-2025-103
Geldigheid : 3 jaar

 Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03
8232 JP Lelystad

 0320-294939

 flevoland@landschapsbeheer.net

 www.landschapsbeheerflevoland.nl

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Locatie	4
1.2 Omgevingswet.....	5
1.3 Activiteiten.....	6
1.4 Gebouw gebonden soorten	6
2. Methode.....	8
2.1 Soortenstandaard.....	8
2.2 Veldbezoeken.....	10
3. Resultaten	11
3.1 Huismus	11
3.2 Vleermuizen	11
4. Vervolg	13
4.1 Mitigerende maatregelen.....	14
Bronnenlijst.....	15

1. Inleiding

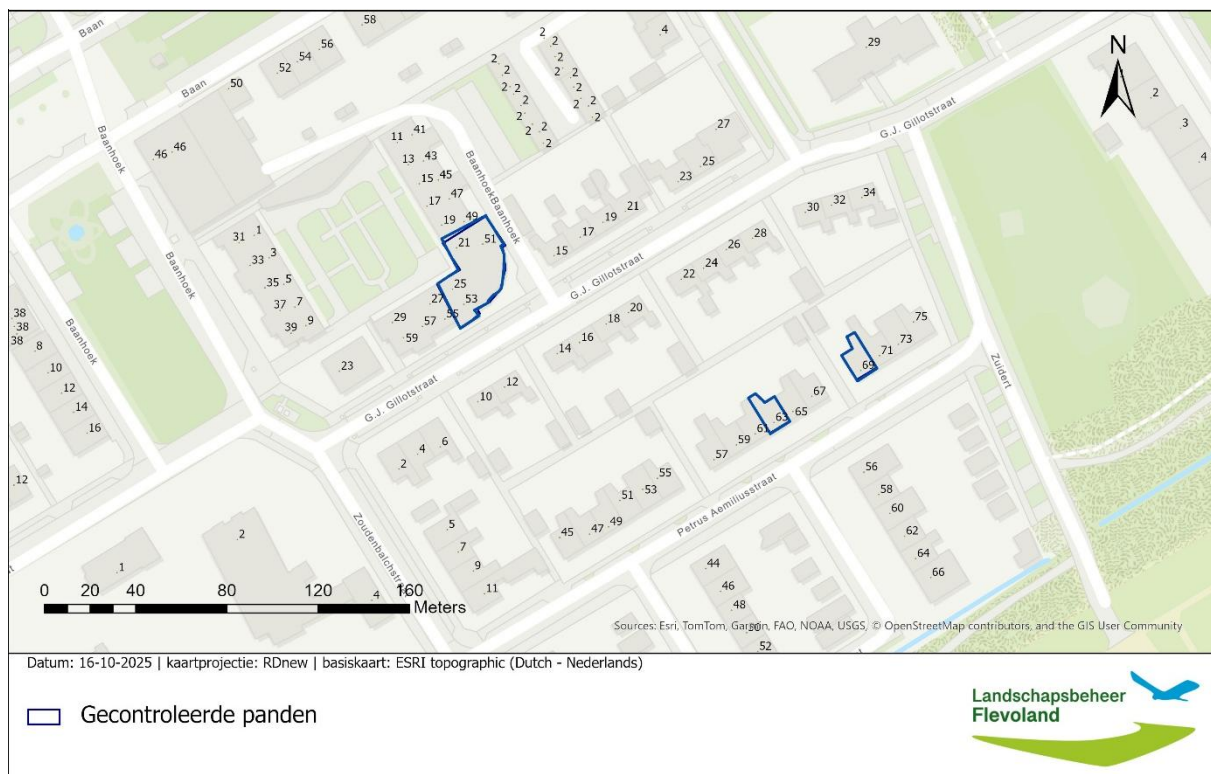
Mercatus beheert tal van huurhuizen in de Noordoostpolder. Enkele huizen in Ens zijn toe aan onderhoudswerkzaamheden. Het betreft het uitvoeren van isolatiewerkzaamheden. De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk effect op soorten die beschermd zijn onder de Omgevingswet. Mogelijk zijn er omgevingsvergunningen voor flora- en fauna-activiteiten benodigd. Landschapsbeheer Flevoland is gevraagd om ecologisch onderzoek naar gebouw gebonden soorten uit te voeren. Met het onderzoek worden verblijfplaatsen van de beschermde soorten in kaart gebracht. Op basis daarvan wordt ingeschat of de beschermde soorten hinder kunnen ondervinden van de onderhoudswerkzaamheden.

1.1 Locatie

Het studiegebied betreft de straten in de Ens zoals weergegeven in Figuur 1.1, specifiek betreft het de huizen en panden benoemd in Tabel 1.1.

Figuur 1.1.

Het studiegebied in Ens.

Tabel 1.1.
Het studiegebied in Ens.

PMC	Eenheidnr.	Straatnaam	Huisnr.	Postcode	Plaats
PMC-83566		Petrus Aemiliusstraat	69	8307 BC	Ens
PMC-83566		Petrus Aemiliusstraat	63	8307 BC	Ens
		Baanhoek	21	8307 BJ	Ens

1.2 Omgevingswet

Binnen de Omgevingswet is onder andere de bescherming van de natuur geregeld. Dit wordt behaald met de algemene zorgplicht of met de specifieke zorgplichten. Het doel van de regels is onder meer het beschermen van gebieden en soorten.

1.3.1 Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht in de Omgevingswet (art. 1.6 en 1.7) verplicht iedereen om nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen, beperken of herstellen. Deze zorgplicht geldt altijd, tenzij een specifieke zorgplicht van toepassing is (art. 1.8 Ow).

1.3.2 Activiteiten en specifieke zorgplichten

De specifieke zorgplichten zijn vastgelegd in het 'Besluit activiteiten leefomgeving' (Bal). Hoofdstuk 11 van dit besluit behandelt activiteiten die invloed hebben op de natuur, waaronder wilde dieren, planten en de gebieden waar zij voorkomen. Aangezien deze activiteiten schadelijke effecten kunnen hebben op dieren en planten, moeten ze voldoen aan specifieke zorgplichten. Volgens artikel 1.7a van de Omgevingswet (Ow) zijn activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor de fysieke leefomgeving verboden, tenzij ze worden uitgevoerd met een omgevingsvergunning (paragraaf 5.1.1 Ow), die wordt verstrekt na beoordeling van de genomen maatregelen.

1.3.3 Soortbescherming

De soortbescherming is gericht op de bescherming, instandhouding of herstel van soorten die van nature in Nederland voorkomen. Deze specifieke zorgplicht voor flora en fauna vereist dat degene die een natuuractiviteit uitvoert, ook controleert welke van nature in Nederland voorkomende soorten aanwezig zijn of verwacht worden. Dit betreft:

- Vogelrichtlijn-soorten;
- Habitatrichtlijn-soorten;
- Nationaal beschermde of andere soorten (Bijlage IX van het Bal);
- soorten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- soorten die bedreigd worden in hun voortbestaan.

Wanneer aanwezigheid van deze soorten is vastgesteld of kan worden verwacht, moet worden nagegaan wat de gevolgen van de activiteiten zijn op de desbetreffende soorten. Er wordt dan gesproken over een **Flora en Fauna Activiteit**: *activiteiten met mogelijke gevolgen voor dieren en planten in het wild* (Afdeling 11.2 van het Bal).

Voor bepaalde activiteiten is een vergunningsplicht ingesteld. Voor flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor dieren en planten, kan een vergunning nodig zijn bij:

- schadelijke handelingen bij **vogels** (artikel 11.37, Bal);
- schadelijke handelingen bij dier- en plantensoorten van de **Habitatrichtlijn** en de verdragen van Bonn en Bern (artikel 11.46, Bal);
- schadelijke handelingen bij **andere soorten** dieren en planten welke zijn beschreven in Bijlage IX van het Bal (artikel 11.54, Bal).

Landschapsbeheer Flevoland voert deze controles uit via een natuurtoets, zoals beschreven in Hoofdstuk 2. Hierbij wordt gecontroleerd of (beschermde) soorten aanwezig zijn, welke soorten dat zijn en wat de gevolgen van de activiteit op deze soorten zijn. Vervolgens wordt geadviseerd over het vervolg of hoe de mogelijke gevolgen kunnen worden voorkomen.

1.3 Activiteiten

Mercatus is van plan onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan twee woningen in Ens. Het betreft het uitvoeren van isolatiewerkzaamheden. Deze werkzaamheden zijn met name van belang voor de gebouwgebonden soorten vleermuizen en huismussen.

Gierzwaluwen zijn in dit onderzoek niet meegenomen, omdat op basis van onze expertise en de observaties op de locatie is vastgesteld dat de geplande werkzaamheden hierop geen invloed hebben. Wanneer er sprake is van andere of grootschaligere werkzaamheden, zoals sloop of ruimtelijke activiteiten, is aanvullend onderzoek vereist naar een breder spectrum van beschermde soorten.

1.4 Gebouw gebonden soorten

In dit ecologisch onderzoek voor Mercatus in Ens is specifiek gekeken naar de beschermde gebouwgebonden soorten die relevant zijn bij de geplande onderhoudswerkzaamheden. Het gaat hierbij om de huismus en gebouwbewonende vleermuizen.

Dit hoofdstuk beschrijft de relevante soorten en hun ecologische context.

1.4.1 Huismus

De huismus (*Passer domesticus*) is een veelvoorkomende broedvogel in dorpen en steden. Op de Rode Lijst van broedvogels staat de soort vermeld als 'Gevoelig'. Deze status hangt grotendeels samen met verminderde voedselvoorziening en afgenomen nestgelegenheid onder daken. In Flevoland is de populatie de laatste jaren weer licht toegenomen. Met name in de dorpen van de Noordoostpolder merkt Landschapsbeheer dat de huismus weer algemeen voorkomt.

Nesten van huismussen zijn beschermd onder de Europese Vogelrichtlijn en de Omgevingswet (§ 11.2.2, artikel 11.37 t/m 11.45). De bescherming geldt voor alle in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen, inclusief de functionele omgeving die nodig is voor succesvol broeden. Deze bescherming is van toepassing op alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen en voor een aantal soorten, waaronder de huismus, jaarrond. Omdat

huismussen koloniebroeders zijn die jaarlijks terugkeren naar dezelfde broedplaats, blijven hun nesten permanent beschermd.

In de praktijk ziet Landschapsbeheer dat huismussen vaak gebruikmaken van de ruimte tussen dakgoot en dakrand om toegang te krijgen tot nestplaatsen onder het dak. Gezien de aard van de geplande werkzaamheden is het daarom noodzakelijk inzicht te krijgen in de aanwezigheid en het gebruik van nestplaatsen van huismussen op deze locatie.

1.4.2 Vleermuizen

Niet alle vleermuissoorten zijn gebouwgebonden, maar in Flevoland worden regelmatig de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) in gebouwen aangetroffen. Ook de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) wordt geregeld gevonden.

Afhankelijk van de soort gebruiken vleermuizen gedurende het jaar verschillende verblijfplaatsen (zie Tabel 1.2). Ze zijn daarbij zeer selectief, met criteria zoals de nabijheid van foerageergebieden en een geschikt binnenklimaat. Gebouwen kunnen diverse functies vervullen, bijvoorbeeld als kraam-, zomer- of winterverblijf. Vaak bereiken vleermuizen deze plekken via kleine openingen, zoals stootvoegen of kieren, waarna ze zich bijvoorbeeld in de spouwmuur vestigen.

Het is daarom van belang te onderzoeken of er binnen het studiegebied verblijfplaatsen aanwezig zijn, waar deze zich bevinden en welke functie zij hebben. Mercatus kan daar bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening mee houden. Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd onder de Habitatrictlijn en diverse verdragen, en zijn opgenomen in de Omgevingswet (§ 11.2.3, artikel 11.46 t/m 11.53).

Tabel 1.2.

Kwetsbare periode vleermuizen per verblijfplaats.

Verblijfplaats	Jan	Feb	Maa	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Paarverblijfplaats vleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kraamverblijfplaats	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zomerverblijfplaats vleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Winterverblijfplaats	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

2. Methode

Landschapsbeheer Flevoland doet ecologisch onderzoek naar beschermde gebouw gebonden soorten aan panden in beheer van Mercatus. Dit onderzoek biedt duidelijkheid over de aan- of afwezigheid van de soorten en de aantallen. Het geeft bovendien inzicht in hoe en waar de soorten de woning of het gebouw als nest- en verblijfplaats gebruikt.

Voor de beschermde soorten zijn onderzoeksprotocollen en soortenstandaarden opgesteld die de benodigde onderzoeksinspanning, de methode en de omstandigheden beschrijven. Deze zijn per onderzochte soort beschreven in paragraaf 2.1. Tabel 2.1 geeft een korte samenvatting van de vereiste minimale onderzoeksinspanning die is geleverd voor de inventarisatie voor Mercatus in Ens.

Tabel 2.1.

Overzicht minimale onderzoeksinspanning

Soort	Onderzoek
Huismus	Twee of drie veldbezoeken in de ochtend of einde van de middag bij zonnig weer in de periode 1 april - 15 mei (zie 2.1.1).
Vleermuis	<ul style="list-style-type: none"> - Twee veldbezoeken in de periode 15 mei - 15 juli - Twee veldbezoeken in de periode 15 augustus - 1 oktober Rond 15 augustus ook een onderzoek naar mogelijke massawinterverblijven. - Onderzoek vindt bij voorkeur plaats in de ochtendschemer (invliegen) m.u.v. het zoeken naar massawinterverblijven dat in de middernacht plaatsvindt.

Met het ecologisch onderzoek wordt tevens bekeken en ingeschat of er ook andere beschermde soorten aanwezig kunnen zijn binnen het studiegebied en of deze kunnen worden geraakt door de activiteiten. Indien dit het geval is wordt aanvullend onderzoek hiernaar geadviseerd.

2.1 Soortenstandaard

Per soort is een soortenstandaard opgesteld die de methode, de benodigde onderzoeksinspanning en de omstandigheden tijdens het onderzoek beschrijven.

2.1.1 Huismus

De benodigde inspanning om nesten, rustplaatsen en exemplaren van de huismus aan- of afwezig te verklaren, hangt sterk af van het gebied, de gebruikte methodiek en de periode van het jaar waarin de inventarisatie plaatsvindt (Bij12, 2023).

Landschapsbeheer Flevoland heeft dit onderzoek uitgevoerd door te letten op nestindicaties en territoriumgedrag. Hierbij is gezocht naar tjlpende mannetjes, parende vogels, mussen die voer of nestmateriaal onder daken brengen, en gedeeltelijk zichtbare nesten. Het onderzoek bestond uit twee tot drie veldbezoeken, waarbij het studiegebied fietsend op rustig tempo werd afgelegd en alle waarnemingen zijn genoteerd. De optimale onderzoeksperiode loopt van 1 april tot en met 15 mei, met tussen elk bezoek ongeveer tien dagen. Geschikte weersomstandigheden zijn droog, zonnig, warm maar niet te heet,

en met maximaal windkracht 4. Het onderzoek wordt bij voorkeur uitgevoerd enkele uren na zonsopgang of in de laatste uren voor zonsondergang.

Daarnaast zijn ook de functionele elementen van de leefomgeving in kaart gebracht. Een nest kan alleen succesvol functioneren als er binnen 200 meter voldoende geschikt habitat aanwezig is, zoals voedselbronnen, rustplaatsen, inheems groen, enkele grote bomen, groenblijvende beplanting, zandbadplaatsen en water (Bij12, 2023). Tijdens dit onderzoek is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van spreuwen.

De afwezigheid van broedende huismussen kan aannemelijk worden gemaakt als tijdens twee gerichte veldbezoeken in de optimale periode (1 april – 15 mei, met een tussenperiode van circa tien dagen) gedurende minimaal één uur geen aanwijzingen zijn gevonden die duiden op nest- of rustplaatsen (Bij12, 2023).

2.1.2 Vleermuizen

Om de verschillende typen verblijfplaatsen vast te stellen (zie 1.4.3) is het noodzakelijk het studiegebied meerdere keren per jaar te bezoeken (zie Tabel 2.2). De concrete data van de uitgevoerde veldbezoeken zijn opgenomen in paragraaf 2.2.

Tabel 2.2.

Overzicht benodigde veldbezoeken per periode per studiegebied.

Ronde	Bezoek	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt
1	1							
2	2							
3	3							
4	4							
	5 Nacht							
5	6							

Voor de inventarisatie van een groter gebied zijn ochtendbezoeken in de verschillende periodes essentieel. In de schemer zwermen vleermuizen ongeveer een halfuur bij de invliegopening van hun verblijfplaats. Het exacte tijdstip verschilt per soort: meervleermuizen zwermen vroeg in de schemer, dwergvleermuizen juist laat, en laatvliegers daar tussenin. Tijdens dit halfuur controleerde de onderzoeker locaties om verblijfplaatsen vast te stellen. Twee uur voor zonsopgang fietsten onderzoekers door het deelgebied om zwermdende dieren op te sporen. Op dit tijdstip konden alle soorten worden aangetroffen. Bij ieder veldbezoek zijn alle straten en stegen in het studiegebied minimaal drie keer gecontroleerd.

Het opsporen van paarverblijven in augustus en september gebeurt bij voorkeur in de ochtend, omdat mannetjes van de gewone dwergvleermuis in deze periode vooral vanuit hun paarplek roepen en veel minder vliegend te horen zijn, zoals vaak in de avond. Voor het inventariseren van massawinterverblijven van de gewone dwergvleermuis is in augustus aanvullend een nachtbezoek uitgevoerd.

Voor vleermuisonderzoek gelden strikte weersomstandigheden: geen neerslag, windkracht maximaal 4–5 Bft, en een minimumtemperatuur van 10 °C in de periode mei–augustus en 7 °C in september (Bij12, 2024).

De inventarisatie is uitgevoerd met behulp van vleermuisdetectoren. Daarbij maakten verschillende medewerkers van Landschapsbeheer gebruik van de Pettersson 100, Pettersson D240x, Batlogger en Skye 200.

Het onderscheid tussen kraamkolonie, zomer-, paar- en winterverblijf wordt bepaald op basis van gedrag, het aantal dieren en de periode van het jaar:

- **Kraamkolonie:** meer dan 10 dieren in de periode mei – 15 juli.
- **Zomerverblijf:** minder dan 10 dieren in de periode mei – 15 juli, of geen roepactiviteit tussen 15 juli – 1 oktober.
- **Paarverblijf:** roepend dier in de periode 15 juli – 1 oktober.
- **Winterverblijf:** november–maart; variërend van kleine groepen (≤ 15) tot massawinterverblijven (tientallen duizenden).

2.2 Veldbezoeken

Het ecologische onderzoek naar gebouw gebonden soorten voor *Mercatus* in Ens is uitgevoerd volgens de soortenstandaarden zoals beschreven in 2.1, daarvoor zijn veldbezoeken uitgevoerd op verschillende data afhankelijk van de te inventariseren diersoort.

Met dit onderzoek is er één veldonderzoeken voor de inventarisatie van de **huismus** uitgevoerd op de data zoals weergegeven in tabel 2.3. Tijdens dit onderzoek is geconstateerd dat de aanwezige daken door de toepassing van vogelschroot en de constructie van het dak ongeschikt zijn als nestelplaats voor huismussen. Omdat er geen geschikt nesthabitat aanwezig is, volstaat één veldbezoek en zijn aanvullende onderzoeken niet noodzakelijk.

Tabel 2.3

Veldbezoeken in Ens voor inventarisatie huismus

Datum	Tijd	Temp. In °C
11-04-2025	11.45 – 12.15	13

Met dit onderzoek zijn de veldbezoeken voor de inventarisatie van de vleermuizen uitgevoerd op de data zoals weergegeven in Tabel 2.4.

Tabel 2.4

Veldbezoeken in Ens voor inventarisatie vleermuizen

Datum	Tijd	Temp. In °C
01-06-2025	21.45 – 23.45	16
17-06-2025	03.30 – 05.30	12
29-08-2025	00.00 – 02.30	16
04-09-2025	05.00 – 07.15	17
14-09-2025	05.00 – 07.15	12

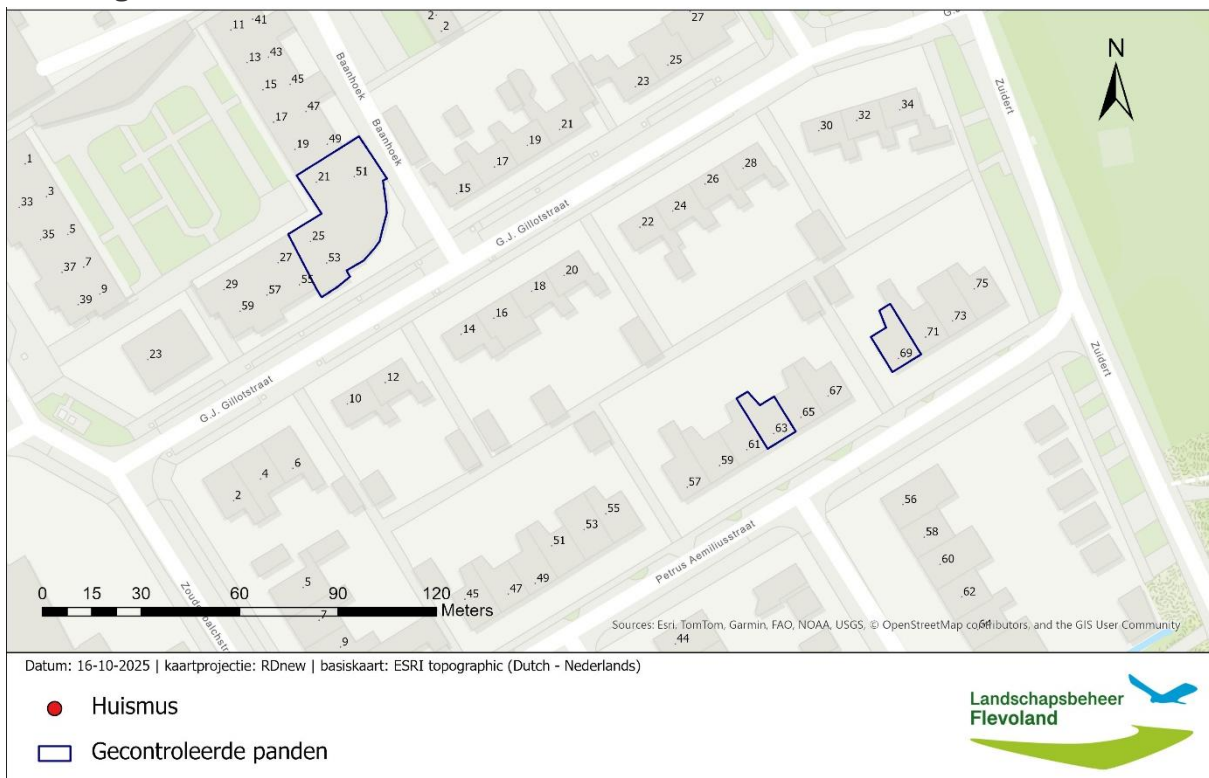
3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de bevindingen van het ecologisch onderzoek in Ens per onderzochte soort besproken.

3.1 Huismus

Binnen de onderzochte panden in Ens zijn geen nesten van huismussen aangetroffen, zie Figuur 3.1.

Figuur 3.1
Bevindingen huismus Ens

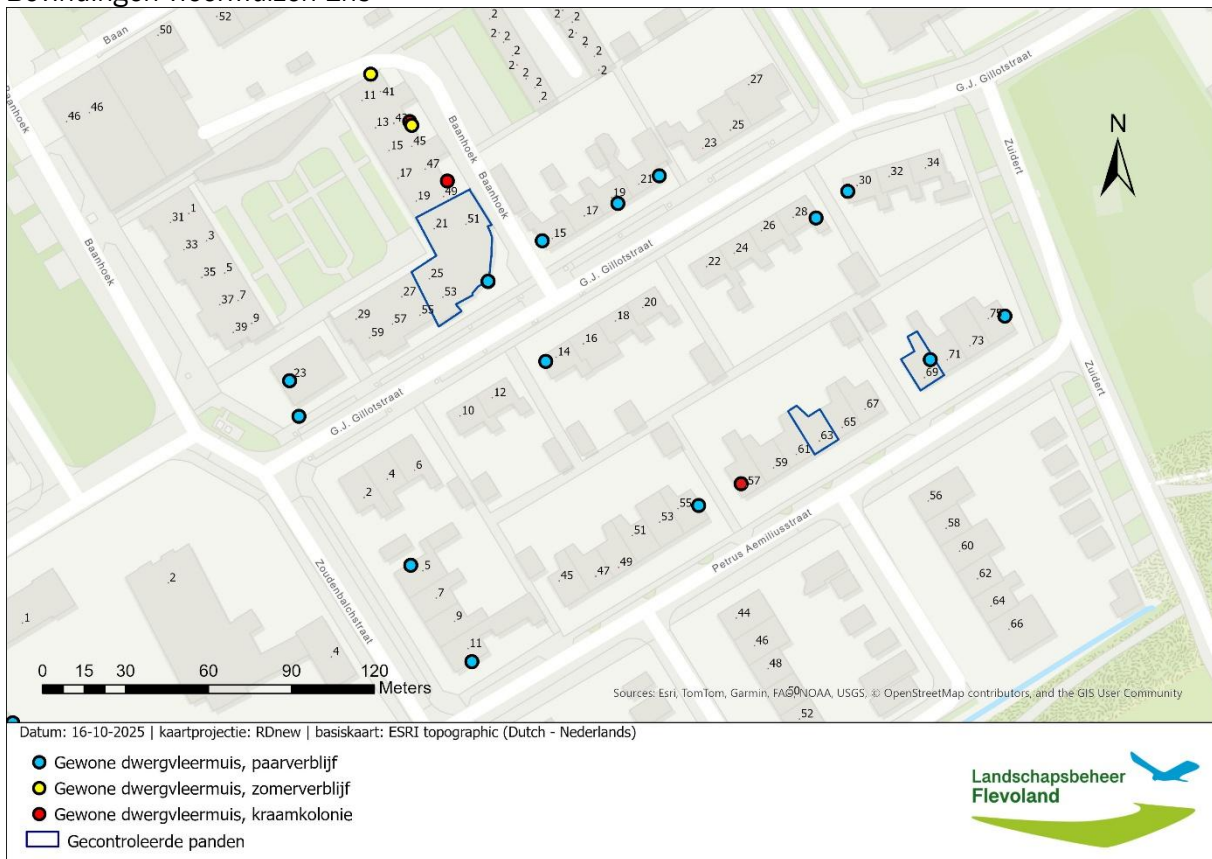
De resultaten zijn tevens weergegeven in de interactieve kaart voor de huismussen die is gedeeld met Mercatus.

3.2 Vleermuizen

Binnen de onderzochte panden in Ens is in totaal twee verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen, zie Figuur 3.3, namelijk de gewone dwergvleermuis. Op de volgende adressen is een paarverblijf gevonden:

1. Petrus Aemiliusstraat 69
2. Baanhoek 21

Figuur 3.2
Bevindingen vleermuizen Ens

De resultaten zijn tevens weergegeven in de interactieve kaart voor de vleermuizen die is gedeeld met Mercatus.

4. Vervolg

Mercatus is van plan onderhoudswerkzaamheden uit te voeren aan diverse woningen en panden in Ens. Landschapsbeheer Flevoland is gevraagd om ecologisch onderzoek naar gebouw gebonden soorten uit te voeren. Met het onderzoek zijn verblijfplaatsen van de beschermde soorten in kaart gebracht.

Binnen de onderzochte panden in Ens is een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen, zie Tabel 4.1.

Tabel 4.1

Overzicht aangetroffen beschermde soorten in Ens.

Locatie	Soort(en)	Type verblijf/nest	Aantal
Baanhoek 21	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1
Petrus Aemiliusstraat 69	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1

In Ens voert Mercatus isolatiewerkzaamheden uit aan twee woningen. Deze ingrepen raken de bouwkundige elementen die door beschermde soorten worden benut als nest- of verblijfplaats.

Voor huismussen zijn geen nesten aangetroffen.

Bij de Petrus Aemiliusstraat 69 en Baanhoek 21 is een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis vastgesteld.

Om de activiteiten aan dit pand uit te kunnen voeren zal een omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten aangevraagd moeten worden. Om tot een omgevingsvergunning te komen is het volgende stappenplan aan de orde:

Stap 1	Ecologisch onderzoek	Natuurtoets/QuickScan
Stap 1a		Nader onderzoek (<i>indien nodig</i>)
Stap 2	Plan van aanpak	Activiteitenplan of Ecologisch werkprotocol opstellen
Stap 2a		Alternatieve verblijfplaatsen realiseren (<i>indien nodig</i>)
Stap 3	Vergunningsaanvraag	Vergunningsaanvraag indienen
		Beoordeling en verlening Omgevingsvergunning
Stap 4	Start activiteiten	Mitigerende maatregelen toepassen (<i>indien nodig</i>)

Deze rapportage heeft Stap 1 behandeld, de volgende stap is het opstellen van een activiteitenplan waarin wordt beschreven hoe de schadelijke effecten door de activiteiten tot een minimum beperkt kunnen worden.

4.1 Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen kunnen bestaan uit het plaatsen van compensatie voor de te verwijderen verblijfplaatsen en/of het aanpassen van de activiteiten of de planning. Dit is afhankelijk van de activiteiten, de beschermde soort en verblijfplaats die worden geraakt en de periode waarin gewerkt wenst te worden. Het activiteitenplan zal hier uitgebreid op ingaan en zal ten minste de volgende punten bevatten:

- Algemene maatregelen met betrekking tot de soort;
- Aanpassingen van werkwijze of werkvolgorde;
- Werken buiten de kwetsbare perioden;
- Compenserende maatregelen realiseren.

Werken buiten de kwetsbare perioden

Er dient te worden gewerkt buiten de kwetsbare perioden van de aangetroffen beschermde soorten (zie Tabel 4.2). In het activiteitenplan wordt dit uitgebreid behandeld. Zodra de uit te voeren werkzaamheden bekend zijn, kan er in het activiteitenplan een planning worden opgenomen die rekening houdt met de kwetsbare perioden. Over het algemeen zal er rekening moeten worden gehouden met het volgende: Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar verschillende soorten verblijfplaatsen (zie Tabel 1.2), afhankelijk van de soort. De kraamperiode van vleermuizen vindt plaats tussen half juli en half oktober (zie Tabel 4.2). De mannetjes maken in deze periode gebruik van een paarverblijfplaats vanwaar ze de vrouwtjes lokken (Bij12, 2024).

Tabel 4.2

Kwetsbare periode per beschermde soort

Soort	Jan	Feb	Maa	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Paarverblijfplaats vleermuis												

Compenserende maatregelen

Het meest wenselijke is dat de oorspronkelijke verblijfplaats gespaard blijft. Als dit niet mogelijk is, moeten alternatieve verblijfplaatsen of andere compenserende maatregelen worden toegepast. Voor beschermde soorten zijn er verschillende vormen van compenserende maatregelen mogelijk, waarbij ook combinaties van deze maatregelen kunnen worden ingezet. In het activiteitenplan zal dit uitgebreid worden opgenomen. Over het algemeen kan worden uitgegaan van de volgende richtlijnen:

- Voor de vleermuizen geldt dat elke verblijfplaats die zijn functie niet meer kan vervullen, minimaal vier alternatieve verblijfplaatsen gecreëerd moeten worden. Voor de compensatie geldt een gewenningsperiode van drie maanden, enkel in het actieve seizoen (Bij12, 2024).

Bronnenlijst

Bij12. (2023, februari). Kennisdocument Huismus, versie 2.1.

Bij12. (2024, april). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 2.0.

**Landschapsbeheer
Flevoland**

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03, 8232 JP Lelystad
0320-294939
flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapsbeheerflevoland.nl

Na het lezen van deze rapportage kunnen er vragen zijn of punten die wat extra toelichting verdienen. We denken graag mee en lichten alles toe waar nodig is.

Wil je meer weten over onze projecten, activiteiten of mogelijkheden voor andere samenwerking? Neem contact op of kijk op onze website. We praten en denken graag mee over nieuwe ideeën.